

The perfect storm

Door Jan Chr. Vaessen, Dag van de Retoriek 2017

Lieve mensen,

Wat heb ik ons een thema bezorgd hè dit jaar. Geloven! *Peace of cake* dacht ik, ik bedoel het is mijn vak, al bijna dertig jaar heb ik het erover in deze ruimte, dus dat moet toch niet al te moeilijk zijn. De goeie chakra's, het juiste interpretatiemodel – het Vaessen model natuurlijk, 'de coherente hartsverbinding' - BWAD-tje, Opzetje, en dan komen de woorden vanzelf. Nou niets bleek minder waar. Geloof me de creatieve stilte voor dit verhaal heeft lang geduurd. Toen hoorde ik in een documentaire film de eigenaar van Nummer I restaurant van de wereld Noma in Kopenhagen – een Macedoniër wiens naam me is ontschoten – een verhaal vertellen van een Deense visserman dat hem enorm had geïnspireerd. Het ging over de perfecte storm die de visserman ooit had meegemaakt en dat verhaal bracht me echt op gang: *de perfecte storm*, denkbeweging 1. Dit verhaal nam me mee naar *de fotonengordel* waar ons zonnestelsel in is binnen getreden (denkbeweging 2) en naar mijn eigen beleving van die reis (*een anticiperend rouwproces* denkbeweging 3). In de 4^e en laatste denkbeweging - die ik *een warm samenzijn* heb genoemd - kijk ik dan maar eens vooruit naar mijn eigen toekomst in verbinding met ..., een toekomst die ik probeer te zien als inderdaad een warm samenzijn. Ik geloof in coherente hartsverbinding. Maar pas toen ik het los kon laten begon het te stromen, niet eerder.

De perfecte storm.

Een Deense visserman vertelde over 'the perfect storm' die hij had meegemaakt. Het wolkendek zo dik dat je haast geen hand meer voor ogen zag, zee en hemel waren niet meer van elkaar te onderscheiden en vormden één geheel. En het enige wat nog te zien was en te horen, was het kleine vissersbootje in een kolkende watermassa. Af en toe hoorde je het geluid van de scheepsmotor boven de gierende en bulderende wind uit razen. Zo'n storm moet je uitrijden: loodrecht tegen wind en golven in, elke golftop opnieuw inschatten en tegenop klimmen om vervolgens weer naar beneden te storten, de volgende golf tegemoet. Je aandacht mag geen moment verslappen, elke golf is weer anders en als je dwars op een aanstormende golf komt te liggen met je schip, dan sla je om. En de visserman vertelde: 'Op een gegeven moment was ik zo moe, dat ik me nog nauwelijks bewust was van wat ik allemaal deed. Eigenlijk deed het er allemaal niet meer toe en had ik de neiging om alles maar te laten gaan. Einde verhaal. En toch was er een kracht in mij die ik nog nooit eerder had gevoeld die me gaande hield. Automatisch deed ik wat ik moest doen zonder wilskracht, zonder ego maar gedragen door een mysterieuze energie die het op de één of andere manier van me overnam. Zo reed ik de storm uit tot dat de zee weer kalm en spiegelglad was en het zonlicht op een magische manier het water deed schitteren. Nee we zijn niet vergaan, we zijn er door heen gedragen. Het was de meest perfecte storm, die ik ooit heb meegemaakt.'

De fotonengordel

Laatst las ik ergens, dat ons zonnestelsel de fotonengordel is binnen gegaan en er wel een paar duizend jaar over doet om daar door heen te reizen. Fotonen - herinner je je misschien - zijn die lichtdeeltjes die in de duisternis van de atomen rond wervelen, door middel van trillingen en resonantie andere atomen aantrekken en zo aan de basis staan van alles dat is en leeft. In feite verlichten ze dus de duisternis onder de oppervlakte in de kern van ons hele bestaan. Dat is best wel heftig, want alles wat daar huist en niet in overeenstemming is met de liefdevolle verbindende Geest van de Allerhoogste komt op die manier aan het licht. Persoonlijk, in de meest donkere, verst verdrongen krochten van ons onderbewustzijn, maar ook op de grotere

schaal van onrechtvaardige rechtssystemen, sociale contracten, politieke en bedrijfsmatige processen, en de religies die elkaar naar het leven staan en de hersens inslaan met hun heilige boeken. Wat ik op het moment meemaak is dat dit inderdaad overal gebeurt. Schandaal op schandaal, we proberen alles dicht te timmeren met regeltjes om herhaling te voorkomen, maar dan duikt er elders wel weer wat anders op. Het heeft geen zin om de systemen te sluiten, de duisternis te verdringen, alles komt toch wel aan het licht. Op grote schaal en ook heel persoonlijk. De enige manier om deze perfecte storm door te komen is om je ogen wagenwijd open te houden en hem - recht tegen de wind en de golven in - uit te rijden. Tot op het moment dat je niet meer kunt en je dan maar over te geven aan die mysterieuze kracht die je draagt, die liefdevolle energie die van God komt en die je vraagt om in vertrouwen los te laten en je aan haar over te geven. De 'God beyonds gods', die v er uitstijgend boven alle controlerende, dwingende en gesloten systemen - rationeel, spiritueel, existentieel – al die systemen blijft voeden met verbindende scheppende energie, waarin ik na alles toch nog blijf te blijven geloven.

Een anticiperend rouwproces

Ogen open dus, het gevaar recht in de ogen kijken, loslaten en je met oervertrouwen overgeven aan de goede bedoelingen van die oerkracht die ver boven alle systemen en dimensies is verheven. Ik zit zelf in de fase van het loslaten, wat ik trouwens knap lastig vind. Alles wat ik dit jaar hier in de kerk van Gasselte als dominee doe is voor het laatst. De Kerstnachtdienst dit jaar is de laatste kerkdienst die ik hier zal leiden en dan is er pensioen. Het betekent een heel nieuw leven, weg uit de pastorie, weg uit de vertrouwde werk- en leefomgeving. Zal er nog een Dag van de Retoriek zijn hier volgend jaar, en zo ja hoe zal die er dan uitzien? Hebben we dan de paarden nog om mee te spelen? De stallen, de rijbak? Och en wat heb ik een idealen als het gaat om het realiseren van de goede bedoelingen die volgens mij in de meest elementaire bouwprincipes van het hele universum zijn ingebakken. Mijn preken staan er meestal bol van. Maar hoeveel is er nu echt van terecht gekomen? Er was altijd wel iets dat in de weg stond, de tegenkrachten zijn nog niet al hun macht ontnomen en weren zich danig. Vooral op dit moment in de geschiedenis van de mensheid, waarin ze aan hun eigen bestaansrecht beginnen te twijfelen.

Loslaten, al je zekerheden laten gaan, vertrouwen op de positieve energie en maar zien waar je uitkomt lijkt de aangewezen weg. Maar al bij de eerste stappen op die weg, juist dan komen de vragen: waarom niet zo zus, waarom niet zo? Waarom snappen mensen die goede bedoelingen niet, waarom vullen ze hun concrete dagelijkse leven er niet mee en blijft het vaak bij loze woorden zonder daden? Waarom eigenen de machtige systemen zich de nieuwe taal en initiatieven toe die met veel integriteit, bloed, zweet en tranen door welwillende mensen is ontwikkeld, om door diezelfde systemen voor hun eigen belang te worden gebruikt. De oorspronkelijke intenties worden geperverteerd, gaan verloren en hun bedenkers staan erbij met een machteloos gevoel en kijken ernaar met pijn in het hart. Waarom zijn zoveel mensen uitgeblust, moe en moedeloos, denken ze alleen maar aan zich zelf en niet aan de ander? Je gaat met de vinger wijzen, het ligt altijd aan de ander. Tot het moment dat ook dat niet meer lukt en je jezelf gaat afvragen: wat doe jij dan zelf? Durf jij je over te geven aan de goede bedoelingen van de God die jij de Allerhoogste noemt en waarin je tegen de klippen op blijft geloven. Durf jij je te laten dragen door die mysterieuze kracht die je helpt om de storm uit te rijden, te varen op de meest positieve scheppende en verbindende kracht die werkzaam is in het hele universum? Hou eens op met die splinters in andermans ogen en ga wat doen aan de balk in je eigen ogen.

Tja en dan komen de diepste angsten boven die je je leven lang met je meedraagt en je toch nog verhinderen om er helemaal voor te gaan. Veel daarvan gaat terug naar mijn familiegeschiedenis die ik grondig heb onderzocht en waarin ik veel, heel veel donker familiekarma

ben tegen gekomen dat zich natuurlijk heeft genesteld in mijn genen en in de diepste, donkerste krochten van mijn ziel. Zo is met honderd procent zekerheid gebleken dat ik een Vaessen ben, maar niet noodzakelijkerwijs een zoon van de man die ik altijd als mijn vader heb gekend. Om maar eens wat te noemen. Tegenkrachten van het zuiverste water, hoe laat je die los als ze zo met je zijn vergroeid? Lastig, knap lastig, en toch doet bewustwording van dat soort tegenkrachten al heel wat. Het wordt allemaal wat minder donker, wat beter hanteerbaar. En je hoort je zelf fluisteren tegen het universum: ik geloof wel in die dragende kracht die het hele universum draagt en in beweging houdt, maar kom alsjeblieft mijn ongeloof te hulp. En dat is dan ook weer het moment dat je de magische schittering van de zon in het water ziet en je de kracht van die bijzondere, verbindende en scheppende geest weer door je hele wezen voelt heen stromen. Loslaten mag dan op een rouwproces lijken, in mijn geval dit jaar vooral een anticiperend rouwproces, maar dat wordt op deze manier wel een vruchtbaar leerproces. Je laat gaan wat niet van jouw is, dat wat je niet langer dient en je ontvangt met open armen de energie die je in staat stelt om je idealen te gaan verwezenlijken. Althans zo voel ik het op het moment. En dat is best wel fijn.

Een warm samenzijn

Ik denk, dat ik vandaag heel veel ga horen waarmee ik me in mijn toekomst ga verbinden. We hebben allemaal met het thema geworsteld, maar alleen al het feit dat we die worsteling echt zijn aangegaan stemt me hoopvol. Jullie hebben allemaal geproefd van die scheppende verbindende, liefdevolle energie en het nieuwe bewustzijn dat daarmee gepaard gaat. En ik weet zeker dat die energie ons allemaal, niet alleen de sprekers, maar ons allemaal binnen en buiten de muren van deze ruimte, zelfs het hele universum door de perfecte storm heen gaat loodsen om samen een nieuwe werkelijkheid, een warm samenzijn te gaan creëren. Dat geloof ik en op grond daarvan durf ik ook te beloven er voluit voor te gaan in de tijd die mij nog is gegeven. En ik dank je uit de grond van mijn hart voor jullie warme energie, die mij daarbij gaat helpen.